

Enkele maanden geleden ben ik begonnen aan een nieuwe uitdaging als bestuurder in het primair onderwijs. Tijdens mijn kennismakingsrondje langs de scholen stelde ik steeds de vraag: Wat heb je van mij als bestuurder nodig om je werk goed te kunnen doen. Het antwoord is steevast: tijd.

Nu kan ik veel, maar er zijn van die wetmatigheden waar je geen invloed op hebt. Tijd is daar een goed voorbeeld van. Als je doorvraagt is het frappant dat het in het vervolg van het gesprek dan steeds gaat over piekbelasting, taakomvang, werkdruk, etc. Het is curieus dat dit allemaal begrippen zijn met een andere 'maat' dan tijd. Het gaat over iets dat je belast, dat (te) groot is of spanning bij je veroorzaakt. Iets negatiefs dat van buiten komt waar je onvoldoende invloed op lijkt te hebben. Veel van deze zaken zijn de afgelopen decennia met het Angelsaksisch marktdenken over de oceaan komen waaien. Ook in onderwijs en zorg hebben we te maken met concurrentie, excellentie en alle turbulentie (lees: kouwe drukte) die daarbij hoort.

Het einde van een hete zomer komt in zicht en de vakanties zitten er weer op. Ik stel voor dat we dit jaar eens beginnen met een goed voornemen dat vanuit de rijksoverheid over zee tot ons komt. Een bekend gezegde in Suriname luidt immers: 'Jullie hebben de klok en wij hebben tijd'. Daarmee doet men geen generaliserende uitspraak over de volksaard, maar de lokale omstandigheden, met name de temperatuur, zijn simpelweg te belastend voor lichaam en geest om in ons moordend tempo te kunnen werken. Niet voor niets begint men ook in mediterrane landen veel vroeger met werken en houdt men op het heetst van de dag een siësta. Vele mensen volgden deze zomer dit voorbeeld. Slimme mensen passen zich immers aan aan de omstandigheden.

Naast 'klimaatproblemen' in vele schoolgebouwen, zijn er in het onderwijs genoeg belastende of zich opdringende omstandigheden aan te wijzen: uit de bocht vliegende kinderen, (te)veeleisende ouders, niet passend onderwijs, oeverloos overleg, klagende collega's, de papieren werkelijkheid, dat leuke project dat net niet in de planning past en 1001 andere futiliteiten die iedere dag om jouw aandacht schreeuwen.

Als je ook in het onderwijs een wat aangename gevoelstemperatuur wilt ervaren, dan moet je stoppen met het wijzen naar anderen, want de wereld om ons heen gaat zich namelijk niet aan jou aanpassen. Jij hebt echter wel een keuze hoe je kijkt naar en om wilt gaan met belastende omstandigheden. Als je elke zin waarin je het woord 'moeten' gebruikt vanaf nu eens gaat vervangen door 'ik kies ervoor om ...' dan ziet de wereld er meteen een stuk anders uit:

IK MOET

dat kind alweer tot de orde roepen
met die zeurouders praten
dit vandaag nog af krijgen
altijd bereikbaar zijn
van alles doen wat er steeds bij komt
werken

IK KIES ERVOOR OM ...

dat kind te accepteren
betrokken opvoeders te ontmoeten
eerder te beginnen
op gezette tijden beschikbaar te zijn
mijn stem te laten horen
Een andere baan te nemen

Wie kent niet een collega die overdag op school een wat uitgebluste indruk maakt, maar zich wel elke avond met passie en plezier op vrijwillige basis inzet voor een lokale vereniging? Wint jouw hobby het ook van je beroep? Het heeft natuurlijk alles met energie te maken, met dingen doen waar je blij en gelukkig van wordt. Ontdek waar je energie zit en waar die lekt en ga slimmer om met 'belastende' omstandigheden in je dagelijks werk.

Om de temperatuur de baas te blijven hebben Surinamers een houding van accepteren, loslaten en weer doorgaan. Aanvaarden dat er zaken zijn waar je toch geen invloed op hebt, rustig door blijven ademen en genieten van het moment. In Suriname voelt het heel natuurlijk aan om alles een tandje langzamer te doen en ervanuit te gaan dat alles wel op z'n pootjes terecht komt, maar als je bent opgegroeid in een land waar niet zo geleefd wordt dan lijkt de klok belangrijker dan de tijd.

Dus no spang (het komt goed), een fijn schooljaar en veel werkplezier.

Over de auteur

Jan Heijmans is dwarsdenker, veranderaar en optimist. Hij begint vaak waar anderen het even niet meer weten. De rode draad in zijn werk en leven: mensen in beweging krijgen. Door alle lagen van een organisatie in de actie te krijgen en een duidelijke focus te kiezen, weet hij verbinding en samenwerking tussen mensen en relevante partijen binnen en buiten de organisatie tot stand te brengen. Zo ontstaan meet-, merk- en werkbare resultaten, waar iedereen trots op is. Jan kan bogen op ruime lesgevende, leidinggevende en bestuurlijke ervaring in het onderwijs en de educatieve infrastructuur. Momenteel is hij bestuurder van Stichting Signum in Den Bosch. Zijn specialismen liggen op het terrein van leiderschap, onderwijs en innovatie.